

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod rhithiol a gynhaliwyd ar yr 8^{fed} o Fawrth 2022

PRESENNOL: Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd)
Cynghorydd Glyn Haynes (Is-Gadeirydd)

Cynghorwyr T LI Hughes MBE, Vaughan Hughes, Alun Roberts, Dafydd Roberts a Margaret Murley Roberts

WRTH LAW: Prif Weithredwr,
Dirprwy Brif Weithredwr,
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion (eitem 5),
Rheolwr Busnes (eitem 5),
Rheolwr Polisi a'r Gymraeg (FO) (eitem 4),
Swyddog Polisi (RWJ) (eitem 4),
Rheolwr Gweithredol (Tîm Arweinyddiaeth Strategol) (SOJ),
Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol (RJ),
Rheolwr Sgriwtini (AD),
Swyddog Pwyllgor (MEH).

YMDDIHEURIADAU: Cynghorydd Kenneth P Hughes, Cynghorydd Robert Llewelyn Jones a Cynghorydd Nicola Roberts.

Cynghorwyr Alun Mummery, Dafydd R Thomas a Robin Williams.

HEFYD YN BRESENNOL: Arweinydd y Cyngor – Cynghorydd Llinos M Huws
Cynghorydd R Meirion Jones – Deilydd Portffolio (Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant a Phobl Ifanc)
Cynghorydd Bob Parry – Deilydd Portffolio (Priffyrdd, Eiddo a Rheoli Gwastraff)

Mrs Sandra Thomas - Rheolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn (eitem 6)

Ms Helen Kilgannon – Rheolwr Rhanbarthol Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cyngor Gogledd Cymru (eitem 7)

Mr Jon Zalot - Swyddog Rhanbarthol Cynllunio at Argyfwng Cynghorau Gogledd Cymru (eitem 7)

Estynnodd y Cadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor eu dymuniadau gorau i Mrs Annwen Morgan, y Prif Weithredwr ar ei hymddeoliad.

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

3 COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar yr 18fed o Ionawr 2022 fel cofnod cywir.

4 ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYDRADDOLDEB - 2020/2021

Cyflwynwyd – yr Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol 2020/21 i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod yr Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol yn dangos ymrwymiad y Cyngor i sicrhau fod cydraddoldeb yn rhan o brif ffrwd waith yr Awdurdod. Mae hyn yn cynnwys amlinelliad o gynnydd yn erbyn gwaith sy'n ymwneud â blaenoriaeth y Cyngor i sefydlu proses gorfforaethol effeithiol i sicrhau asesiad parhaus o effaith ar draws gwasanaethau.

Dywedodd y Rheolwr Polisi a'r Gymraeg fod Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (PSED) yn ei gwneud yn ofynnol i bob awdurdod cyhoeddus sy'n dod o dan Reoliadau Dyletswyddau Statudol Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011 gyhoeddi adroddiad cydraddoldeb blynyddol erbyn 31 Mawrth y flwyddyn ar ôl pob cyfnod adrodd. Cyflwynodd Llywodraeth Cymru ddyletswyddau penodol i gynorthwyo cyrff cyhoeddus yng Nghymru i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol hon. Mae'r dyletswyddau penodol hyn yn cynnwys gofyniad i ddatblygu a chyhoeddi amcanion cydraddoldeb a Chynlluniau Cydraddoldeb Strategol o leiaf unwaith bob pedair blynedd. Pwrpas yr Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol yw dangos sut mae'r Cyngor wedi cyflawni'r dyletswyddau cydraddoldeb cyffredinol a phenodol. Dywedodd ymhellach fod y data cyflogaeth yn yr adroddiad yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Ebrill, 2020 a 31 Mawrth, 2021.

Ystyriodd y Pwyllgor yr adroddiad a gwnaeth y prif bwyntiau a ganlyn: -

- Gofynnwyd a oes modd addasu'r Adroddiad Blynyddol i fod yn hygyrch a'i ysgrifennu mewn ffordd sy'n haws ei ddeall. Ymatebodd y Rheolwr Polisi a'r Gymraeg y gellir addasu'r ddogfennaeth ond bod angen cynnwys y data a'r wybodaeth benodol. Fodd bynnag, pwysleisiodd fod angen mynd i'r afael â'r prif negeseuon mewn perthynas â chydraddoldeb ac y bydd ystyriaeth yn cael ei roi i sut i gyflwyno'r wybodaeth o fewn yr adroddiad er mwyn rhoi sylw i fyfyrion priodol o fewn y fframwaith a osodwyd;
- Cyfeiriwyd at y graffiau gwybodaeth cyflogaeth yn yr adroddiad a mynegwyd pryderon y gallai unigolion wrthwynebu cael eu labelu gan nodwedd warchoddedig. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor er ei bod yn derbyn y sylwadau a wnaed, bod Llywodraeth Cymru yn disgwyl y data;
- Holwyd pa gamau sydd wedi eu rhoi ar waith i sicrhau nad yw plant a phobl fregus yn profi anghydraddoldeb o ganlyniad i'r pandemig. Ymatebodd

Arweinydd y Cyngor fel y gwelir o fewn yr adroddiad ynglŷn â'r modd y mae'r Adran Addysg wedi ymateb yn ystod y pandemig gyda Chromebooks yn cael eu rhoi i'r plant a mynediad i'r rhyngwrwd wedi ei ddiogelu er mwyn i'r plant allu derbyn addysg gartref. Dywedodd ymhellach fod y Gwasanaeth Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweithio i adnabod plant bregus gyda chynlluniau ar y cyd a Swyddogion Lles yn cydweithio i gwrdd â'u hanghenion. Pob ysgol wedi derbyn grant 'Carlam Cymru' er mwyn hwyluso'r ysgolion i fynd i'r afael â'r heriau yn eu hysgolion;

- Gofynnwyd a yw'r Cyngor wedi cyflawni'r amcanion cydraddoldeb. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor fod yr Awdurdod wedi cyflawni ei nodau cydraddoldeb fel oedd yn bosibl, tra bod y pandemig wedi bod yn heriol gyda phobl yn gorfod hunan-ynysu ac yn methu â chymdeithasu. Mae'r amcan cydraddoldeb yn rhan annatod o waith y Cyngor a chaiff cynnydd ei fesur dros gyfnod estynedig yn hytrach na chyfnod o ddeuddeng mis;
- Codwyd cwestiynau ynghylch sut y bwriedir sicrhau bod y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol yn dod yn rhan annatod o waith y Cyngor. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor fod trafodaethau wedi eu cynnal yn y 'sesiynau briffio aelodau etholedig' i godi ymwybyddiaeth o ddyletswydd economaidd-gymdeithasol y Cyngor. Nododd fod y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol wedi'i chodi ym Mwrdd Uchelgais Gogledd Cymru er mwyn gallu gwneud gwahaniaeth i gymunedau lleol pan fydd darpar ddatblygwyr yn buddsoddi yn ardaloedd lleol yr Ynys;
- Nodwyd y gall tlodi o fewn cymunedau gael effaith ar addysg. Pwysleisiwyd ei bod yn hollbwysig i blant a phobl ifanc gael y cyfle i gyrraedd eu llawn botensial a'u galluogi i ymgeisio am gyfleoedd cyflogaeth. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor y byddai agor yr ysgolion newydd ar yr Ynys mewn ardaloedd difreintiedig yn annog ac yn datblygu plant a phobl ifanc i allu cyrraedd eu llawn botensial.

PENDERFYNWYD derbyn yr Adroddiad Blynyddol ar Gydraddoldeb 2020/21.

GWEITHRED : Fel y nodwyd uchod.

5 ADRODDIAD ANGHENION Y BOBLOGAETH: DEDDF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A LLESIANT (CYMRU) 2014

Cyflwynwyd – cyflwyniad gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod trosolwg o Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022 yn cael ei gynhyrchu fel un o ofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Dywedodd yr ymgynghorwyd â sefydliadau partner a defnyddwyr gwasanaeth i nodi anghenion strategol ar gyfer gofal a chymorth.

Adroddodd Pennaeth Gwasanaethau Oedolion bod yr adroddiad asesiad anghenion y boblogaeth wedi'i lywio gan ymgysylltiad fel sydd wedi ei nodi gan Arweinydd y Cyngor. Mae'r adroddiad yn darparu sylfaen dystiolaeth i gefnogi sefydliadau a gwasanaethau ar draws y rhanbarth, yn benodol mae i'w ddefnyddio ar gyfer cylchoedd cynllunio strategol sy'n sail i integreiddio gwasanaethau a chefnogi trefniadau partneriaeth. Bydd cam nesaf y prosiect yn cynnwys defnyddio'r

asesiad poblogaeth i ddatblygu Cynllun Ardal ar gyfer y rhanbarth. Gall gwaith ar y cynllun ardal yn y dyfodol gynnwys ymchwil ac ymgynghori pellach i archwilio meysydd blaenoriaeth yn fanylach cyn cytuno pa feysydd i'w blaenoriaethu ar gyfer gwaith rhanbarthol. Mae'r Cynllun Ardal i'w ddatblygu a'i gyhoeddi yn 2023.

Ystyriodd y Pwyllgor yr adroddiad a gwnaeth y prif bwyntiau canlynol :-

- Holwyd a oedd anghenion Ynys Môn wedi cael sylw o fewn yr asesiad yn benodol o ran y Gymraeg. Cyfeiriodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion at yr atodiad ynghlwm i'r adroddiad sy'n cyfeirio at Ynys Môn a'r broses ymgynghori sydd wedi'i chynnal yn ystod cyfnod anodd y pandemig. Nododd fod yr asesiad yn gosod fframwaith o'r cyfeiriad y gall yr Awdurdod ei gymryd ac i rannu arbenigedd gyda sefydliadau eraill. Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod yr asesiad yn rhoi cyfle i'r Awdurdod hwn ddylanwadu ar anghenion y Gymraeg i sefydliadau partner eraill ar draws y rhanbarth lle nad yw'r Gymraeg o bosibl mor gryf ag ydyw ar Ynys Môn;
- Cyfeiriodd y Cadeirydd at rieni plant awtistig sy'n gorfod aros dros ddwy flynedd i'w plant gael eu hasesu. Dywedodd fod angen mynd i'r afael â'r mater hwn gyda'r asiantaethau perthnasol i wella'r gwasanaeth. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor fod cyllid rhanbarthol wedi'i ddefnyddio i greu gwasanaeth awtistig rhanbarthol. Nododd fod y Bwrdd Iechyd wedi bod yn cael anawsterau recriwtio i'r gwasanaeth pwysig hwn a'i fod hefyd yn cymryd amser i hyfforddi a datblygu'r gweithlu. Sicrhodd yr Arweinydd y Pwyllgor fod trafodaethau'n cael eu cynnal gyda'r Bwrdd Iechyd i drafod y capiau a'r gwendidau yn y gwasanaeth.

PENDERFYNWYD cefnogi'r Adroddiad ar Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022.

GWEITHRED : Fel y nodwyd uchod.

6 BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS - CRAFFU CYNNYDD AR WIREDDU'R CYNLLUN LLESIANT / ASESIAID LLESIANT DRAFFT YNYS MÔN

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Prif Weithredwr mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod yr adroddiad yn amlygu'r cynnydd ar gwblhau'r Cynllun Llesiant, yr Aseidiadau Llesiant a diweddariad ar waith Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn. Roedd yn dymuno croesawu Mrs Sandra Thomas, Rheolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn i annerch y Pwyllgor.

Adroddodd y Rheolwr Rhaglen y bydd yr Aseidiadau yn tynnu ynghyd ystod o wybodaeth am gymunedau Ynys Môn a Gwynedd. Ymgwymerwyd ag ymchwil, data ac ymgysylltu â thrigolion lleol i ganfod beth yw gofynion cymunedau lleol a pha agweddau sydd angen eu gwella. Mae hefyd yn gyfle i ystyried yr heriau a'r cyfleoedd sy'n wynebu cymunedau. Dywedodd ymhellach fod yr amserlen ar gyfer cwblhau'r Aseidiadau Llesiant wedi'i nodi yn Nhabl 1 o'r adroddiad ac y cynhelir cyfnod ymgynghori 12 wythnos tan 15 Mawrth, 2022.

Ystyriodd y Pwyllgor yr adroddiad a gwnaeth y prif bwyntiau canlynol:-

- Codwyd cwestiynau, yn dilyn y cyfnod ymgynghori cyhoeddus, o ran beth fydd y broses a'r amserlen ar gyfer cwblhau'r asesiad llesiant terfynol ar gyfer y Sir. Ymatebodd y Rheolwr Rhaglen y bydd yr Asesiadau Llesiant yn cael eu cyhoeddi erbyn diwedd Mai 2022 ac y gwneir addasiadau pan ddaw gwybodaeth ychwanegol i law. Wedi hynny, bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini i'w ystyried cyn ei gynnwys yn y Cynllun Llesiant yn 2023;
- Gofynnwyd i ba raddau y mae'r wybodaeth a gasglwyd hyd yma am y 6 ardal yn adlewyrchiad teg o gyflwr llesiant Ynys Môn. Cyfeiriwyd at Gynghrair Seiriol a'r gwaith a wnaed yn yr ardal dros y ddwy flynedd diwethaf. Ymatebodd y Rheolwr Rhaglen bod angen gwella'r data ar draws y Cymunedau; gobeithir hefyd fewnbynnu'r data o ran y gwaith a wnaed yn y cymunedau lleol yn ystod y pandemig i'r Cynllun Llesiant;
- Codwyd cwestiynau ynglŷn â chynnydd y rhaglen 'siapio lle' o fewn cymunedau lleol. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor fod y 'rhaglen siapio lle' yn ddibynnol ar yr ymrwymiad a bydd anghenion cymunedau lleol yn wahanol ym mhob ardal. Nododd fod egwyddor 'siapio lle' wedi gweithio'n dda gyda Medrwn Môn ac yn enwedig dros ddwy flynedd ddiwethaf y pandemig. Dywedodd y Prif Weithredwr fod nifer o ardaloedd wedi sefydlu'r cynllun 'Tro Da' yn ystod y pandemig. Bydd y Rheolwr Gweithredol o fewn Adran y Prif Weithredwr yn arwain ar y rhaglen 'siapio lle'. Mynegodd yr aelodau bod angen adolygu ardaloedd wardiau'r cymunedau ac yn enwedig yn dilyn yr etholiadau llywodraeth leol ym mis Mai. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr fod angen dysgu gwersi ynglŷn â sut mae'r pandemig wedi effeithio ar y cymunedau lleol ac mae angen gwneud y data a'r mapio, yn y lle cyntaf, er mwyn caniatáu i'r gwirfoddolwyr o fewn y cymunedau ddod ynghyd ac i adnabod y blaenoriaethau fydd yn siapio'r rhaglen waith. Dywedodd ymhellach fod cael canolbwynt/canolfannau cymunedol sefydledig mewn trefi a chymunedau yn fanteisiol i wirfoddolwyr allu cefnogi eu cymunedau lleol.

PENDERFYNWYD :-

- **Derbyn yr amserlen arfaethedig ar gyfer creu'r Cynllun Llesiant newydd sydd i'w gyhoeddi ym Mai 2023;**
- **Derbyn Asesiadau Llesiant Drafft Ynys Môn.**

GWEITHRED : Fel y nodwyd uchod.

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL GWASANAETH CYNLLUNIO ARGYFWNG RHANBARTHOL: 2020/21

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod gan y Cyngor ddyletswyddau ar gyfer cynllunio ac ymateb i argyfyngau o dan Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl 2004, Rheoliadau Ymbelydredd (Parodrwydd Argyfwng a Gwybodaeth Gyhoeddus) 2001, a Rheoliadau Diogelwch Piblinellau 1996. Mae'r Cyngor yn brif ymatebwr ac yn cwrdd â'i ddyletswyddau drwy gydweithio ag Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru drwy Wasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cyngor Gogledd Cymru.

Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr mai Gogledd Cymru yw'r rhanbarth cyntaf yng Nghymru i ffurfio gwasanaeth cwbl integredig i gefnogi'r holl Gynghorau i gyflawni eu dyletswyddau. Fe'i cefnogir gan Fwrdd Gweithredol o bob un o'r chwe Chyngor. Ategir hyn gan Gytundeb Lefel Gwasanaeth a Chytundeb Rhwng Awdurdodau. O fewn y Cyngor, rhennir cyfrifoldebau ar gyfer cynllunio ac ymateb i argyfyngau ar draws gwasanaethau a chaiff cynrychiolwyr gwasanaeth enwebedig eu nodi o fewn strwythur y Tîm Rheoli Ymateb i Argyfwng. Dywedodd ymhellach fod gweithio mewn partneriaeth â'r gwasanaethau brys, awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru yn hanfodol i fynd i'r afael ag unrhyw argyfwng sy'n codi. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr mai'r gobaith yw y bydd mesurau brys yn ymwneud â'r pandemig yn lleddfu a'i bod yn amserol i'r Gwasanaethau Cynllunio at Argyfwng adolygu'r gweithdrefnau a dysgu a gwella unrhyw weithdrefnau brys yn y dyfodol yn dilyn y pandemig.

Dywedodd y Rheolwr Rhanbarthol – Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cyngor Gogledd Cymru fod y Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol yn gallu cydymffurfio â'i ddyletswyddau statudol yn ystod y pandemig. Roedd y Gwasanaeth yn cefnogi awdurdodau lleol a'r gwasanaethau ieuchyd i nodi canolfannau brechu, mynychu grŵp gwynwch lleol a grwpiau cydgysylltu strategol ar ran yr awdurdodau lleol. Parhaodd gwaith aml-asiantaeth a rhoddwyd cynllun profi ymchwydd ar waith oherwydd y lefelau uchel o covid a nodwyd mewn rhai ardaloedd.

Dywedodd y Swyddog Rhanbarthol Cynllunio Argyfwng fod y Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol wedi gweithio ar y cyd gyda'r awdurdod lleol ac asiantaethau eraill yn ystod y stormydd diweddar. Mae'r Gwasanaeth hefyd wedi cefnogi'r awdurdodau lleol gyda'r streic bysiau a'r argyfwng tanwydd llynedd.

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr mewn perthynas â'r uchod:-

- Gofynnodd y Cadeirydd a oedd gan gwmnïau ar yr Ynys eu gweithdrefnau argyfwng eu hunain yn yr un modd ag yng Ngorsaf Ynni Niwclear Wylfa pan gynhaliwyd ymarferion brys. Ymatebodd y Dirprwy Brif Weithredwr fod y cwmnïau ar yr Ynys yn ymwybodol o'u dyletswydd statudol a'u bod yn cynnal ymarferion brys a gweithdrefnau hyfforddi. Mae'r sefydliadau a fyddai'n ymateb i unrhyw ddigwyddiad yn rhan o'r ymarferion hyn ac i wneud yn siŵr bod y broses ymateb mor gadarn â phosibl. Dywedodd y Rheolwr Rhanbarthol fod y Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng yn rhan o'r ymarfer brys gyda sefydliadau brys eraill. Mae hyn yn caniatáu i'r asiantaethau ar y cyd adeiladu perthynas waith dda â'i gilydd i fynd i'r afael ag unrhyw argyfwng a all godi;
- Nodwyd bod y stormydd diweddar wedi effeithio ar lawer o ardaloedd yn y DU gan arwain at golli trydan am nifer o ddyddiau. Holwyd a oes darpariaeth yn ei lle gan y Gwasanaeth Argyfwng Rhanbarthol i fynd i'r afael â cholli trydan o'r fath ar yr Ynys. Ymatebodd y Swyddog Rhanbarthol Cynllunio at Argyfwng y byddai pob asiantaeth yn cydweithio mewn argyfwng o'r fath gyda cholli pŵer oherwydd stormydd. Mae cydweithio yn digwydd gyda Scottish Power i fynd i'r afael â'u rôl;
- Cyfeiriwyd at y ddamwain ffordd ddifrifol ddiweddar ar ffordd Biwmares ac roedd y tagfeydd traffig yn peri pryder. Gofynnwyd a yw cyfathrebu â'r cyhoedd yn ddigonol. Ymatebodd y Dirprwy Brif Weithredwr gan ddweud bod angen rhoi

gwybod am ddigwyddiadau o'r fath i fodurwyr sy'n teithio yn yr ardal cyn gynted â phosibl. Fodd bynnag, er y gall cyfryngau cymdeithasol fod o fantais, gall difrod stormydd effeithio ar gysylltiadau rhyngurwyd ac mae angen rhoi prosesau wrth gefn ar waith.

PENDERFYNWYD nodi cynnydd gwaith Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cyngor Gogledd Cymru hyd yma.

GWEITHRED : Fel y nodwyd uchod.

8 EITEM ER GWYBODAETH

Roedd yr eitem ganlynol er gwybodaeth yn unig:-

Adroddiad Cynnydd Chwarter 3: 2021/22 Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru

Daeth y cyfarfod i ben am 3.30 pm

**CYNGHORYDD GWILYM O JONES
CADEIRYDD**